

GİRİŞ

Deniz iğdesi, Çıçırğan ya da Yer iğdesi

(*Hippophae hamnoides*) İğdegiller ailesindedir. 10 m yüksekliğinde, dikenli bir ağaçtır. Genç dalları gümüş gibi parlak olur; daha sonra pas tutmuş gibi rengi solar. Yabani formları Anadolu da mevcut tur.Yabani formları fazla dikenlidir, kültür formlarında dikensiz çeşitler de mevcuttur. Yaprakları boğumlu, üstü koyu yeşil-gri, altı sarımsı veya beyaz, gümüş gibi parlaktır. Çiçekleri çift eşeylidir. Küçük çekirdekli yemişinin rengi kırmızı veya sarımsı, tadı ekşidir. Yemişi sıralı, yumuşak ve çabuk ezilir. Dağlık bölgelerde, göl ve akarsuların kıyılarında, kumlu ve taşlı bölgelerde yetişir. Hammadde olarak pişmiş yemişi toplanır. Deniz iğdesi yemişi, polivitaminli bir maddedir. Ondandır ayrıca reçel, jöle, şarap hazırlanır. Deniz iğdesi yağında katı yağ asitleri (linol, lipolen), yağda eriyen vitaminler (retinol, tokoferol), fosfolipitler, bitki sterinleri çok sayıda bulunur; aterosklerozu önlemekte kullanılır.Yemişi hava soğuyunca (-15C°) çırpılarak toplanır.Ayrıca makineli hasatı da mevcuttur.Blue berry,aronya gibi bitkilerin hasatını yapabilen makinelerDeniz iğdesi hasatın da da kullanılabilir.

TIPTA KULLANIMI

İltihaba karşı, mikrop öldürücü, ağrı kesici, yaraları tedavi edici özelliklere sahiptir. Şırası sıkılıp alındıktan sonra, kalan kısmı, kurutulur ve sonra bitki yağında bekletilir. Bu işlem birkaç aşamadan geçirilir ve sonuçta deniz iğdesi yağı elde edilir.Deniz iğdesi yağı, ciltte, mukozada oluşan çeşitli yaraları tedavi eder. Bu yüzden, bu yağ, yemek borusundaki zararlı şişliklerde, mide ve on iki parmak bağırsağındaki yara hastalığında, ayrıca rahim ağzı iltihabında ve başka jinekolojik hastalıkların tedavisinde kullanılır. Deniz iğdesi yağı, cilt hastalıklarında (egzema, herpes), uzun zamandır iyileşmeyen yaraların tedavisinde olumlu sonuç verir. Tibet hekimliğinde,deniz iğdesi yaprakları romatizmada kompres olarak kullanılır.Deniz

iğdesi yağından iltihaplı hastalıklarda ağrıyı azaltmak ve dindirmek için yararlanırlar. Rus kozmonotların uzay yolculuklarında beslenme desteği olması için bu meyvenin suyunu içtikleri ve kozmik radyasyona karşı yine bu meyvelerden elde edilen püreyi ciltlerine sürdükleri bilinmektedir.Deniz iğdesi yağı, kandaki kolesterol düzeyinde azalma olunca da kullanılabilir. Ciltteki yaraları tedavi ederken, gazlı bezi deniz iğdesi yağında ıslatarak, hastalıklı bölge örtülür. Bu işlem her gün tekrarlanarak uygulanır. Yemek borusundaki zararlı şişliklerin tedavisinde, günde 2-3 kez, 1/2 yemek kaşığı deniz iğdesi yağı verilir. Mide ve on iki parmak bağırsağının yaralarında ise, 2-3 kez yemekten 30-40 dakika önce, 1 çay kaşığı içilir. Rahim yaralarının tedavisinde, yuvarlanmış gazlı bez, deniz iğdesi yağında (5–10 mg) ıslatılır ve rahim ağzındaki yaraya yapıştırılır. Her gün değiştirilmelidir. Kolpit tedavide 10-15; endoservisittet ve rahim ağzı erozyonunda 8-12 kez işlem uygulanır. Gerektiğinde 4-6 hafta dinlendikten sonra tedaviye devam edilebilir.

EKOLOJİK İSTEKLER

İklim: Yetiştirmek için çok özel istekleri yoktur. Güneşli sıcak ve kuru yerlerde yetiştirmek mümkündür.

Toprak ve Gübreleme: Çok fakir topraklarda yetişir. Kireçli ve tuzlu toprağa dayanıklıdır. Denize yakın arazilerde bile yetiştirmek mümkündür.

BAHÇE TESİSİ

0 -1.800 m arası rakımlarda yetiştirebilmektedir. Dekara 150 bitki (135 dişi+15 tozlayıcı) dikilmektedir.Kurulan bahçenin 40 yıl ekonomik ömrü olacaktır.

ÇOĞALTMA

Tam steril ve homojen fidan üretimi için Doku kültürü ile hızlı klonal üretim tavsiye edilmektedir.

KÜLTÜREL İŞLEMLER

Sulama: 500 mm yıllık yağış yeterli olup sulama gerekmemektedir.

Budama: 1. yıl sonu şekil budaması yapılması gerekmektedir.

Yabancı Otlar Mücadelesi: Yabancı ot mücadelesi yapılmalıdır, Malçlama daha uygun bir yöntemdir.

HASAT VE VERİM

Dikimden 2 yıl sonra 750 -1.000 kg/da, 3. yılında 3.000 - 4.000 kg/da, 4. yılında 5.000 kg+ gibi yıllar ilerledikçe verim artacaktır.

İŞLEME VE DEĞERLENDİRME

Doğadaki tek Omega 7 kaynağı olma özelliği olan ve meyve olarak ise hemen hemen hiç tüketilmeyen yabani iğde tamamen sanayi ürünüdür. Başta Uzakdoğu ülkeleri olmak üzere, asırlardır egzama, güneş yanığı ve farklı yanık türleri, dermatit, yara ve iltihapların bitkisel olarak tedavi edilmesinde, kullanılmıştır.

BİYOFİDAN BİTKİ DOKU KÜLTÜRÜ LABORATUVARI SAN. VE TİC. A.Ş.

ADRES: ELMALIK YOLU KOCADERELER SOK. NO:7
KAZIMIYE /YALOVA

E mail: info@biyofidan.com.tr
www.biyofidan.com.tr
GSM: 0.544.5407700 - 02

ELMALIK YOLU KOCADERELER SOK. NO:7
KAZIMIYE /YALOVA
E mail: info@biyofidan.com.tr
www.biyofidan.com.tr
GSM: 0.544.5407700 - 02

DENİZ İĞDESİ (HIPPOPHAE RHAMNOIDES) YETİŞTİRİCİLİĞİ

